

KORONAVIRUS ODDALUJE PŘEDÁNÍ SOŠEK sv. Jana Nepomuckého americkým farnostem

Město Nepomuk se již dnes intenzivně připravuje na dvě Svatojánská jubilea. V roce 2021 uplyne 300 let od blahorečení Jana Nepomuckého papežem Inocencem XIII. Ještě významnější výročí, a to 300 let od jeho svatořečení papežem Benediktem XIII., si připomene v roce 2029.

„Vnímáme to jako jedinečnou příležitost k oživení odkazu našeho nejslavnějšího rodáka, ale i k představení našich památek a našeho města,“ říká Pavel Motežník, koordinátor kultury a cestovního ruchu na městském úřadu v Nepomuku.

Nepomucká radnice věnuje oslavám mimořádnou pozornost. Zástupci města v příštích letech chtějí navštívit co nejvíce míst, ve kterých je sv. Jan Nepomucký uctíván. „Formou koncertů českých umělců chceme oživit odkaz sv. Jana Nepomuckého a zároveň pozvat lidi k návštěvě našeho města, kde se mimo jiné nachází barokní kostel na místě údajného rodného domu světce i Svatojánské muzeum,“ doplňuje P. Motežník. Ve světě se nachází zhruba 66 tisíc soch sv. Jana Nepomuckého – kromě střední Evropy je český světec populární i v Itálii, Španělsku, Portugalsku, Severní a Jižní Americe, Africe i Asii.

Na letošní duben byla naplánována cesta vyslanců nejznámějšího Čecha do tří svatojánských kostelů v New Yorku, St. Louis a Chicagu. Kostel v New Yorku stojí hrdě mezi mrakodrapy na významné První Avenue v srdci Manhattanu a pravidelně se v něm konají mše i koncerty. Na okrajích New Yorku jsou dokonce další tři kostely sv. Jana Nepomuckého. V St. Louis se na místě dnešního svatostánku nacházel od roku 1854 vůbec první československý kostel na americkém kontinentu, který byl už tehdy zasvěcen sv. Janu Nepomuckému. V Chicagu bohužel kostel sv. Jana Nepomuckého již neslouží katolické církvi.

Bohužel kvůli mimořádné situaci způsobené epidemií koronaviru musela být návštěva v Americe odložena. Turné bylo

přitom již do detailů připraveno. „Ve spolupráci s místními komunitami a krajanskými organizacemi jsme v uvedených kostelech chtěli uspořádat koncerty se svatojánskou hudbou, ale i hudbou slavných skladatelů v českém, portugalském i anglickém jazyce. Českou stranu měl na koncertech reprezentovat mladý tenorista a klavírista Martin Vydra,“ upřesňuje P. Motežník. „S našimi partnery v USA nyní pracujeme na novém termínu. Pokud půjde vše dobře a celosvětová situace bude opět v normálu, americké turné by mohlo proběhnout v listopadu. Přesný termín veřejnosti oznámíme hned, jak ho budeme znát,“ vysvětluje P. Motežník.

Výše uvedené americké farnosti navíc dostanou darem moderní bronzové sošky z dílny sochaře Václava Česáka. Sošky jsou vysoké 33 cm a jejich podstavce obsahují dvě kazety s hlínou: hlína z místa rodiště sv. Jana Nepomuckého pochází od poutního kostela (kde původně stál jeho rodný dům); hlína od Karlova mostu v Praze pak odkazuje na místo, kde světec působil a mučednickou smrtí i zemřel. Na soškách jsou zobrazeny atributy sv. Jana: pět hvězd, kříž, biret a kněžský ornát, v jehož drapérii jsou naznačeny vodní vlny odkazující k jeho mučednické smrti. Modrá patina dotvářející drapérii je symbolem toho, že sv. Jan se stal patronem lidí, jejichž povolání souvisí s vodou. Socha je proto stylizována zároveň do tvaru kříže a lodního stěžně s plachtou.

Sošky byly letecky odeslány do USA již 24. února a v pořádku dorazily na určená místa. Před odletem je při mši v kostele sv. Jana Nepomuckého požehnal P. Jiří Špiřík, administrátor Římskokatolické farnosti – arciděkanství Nepomuk. Během obřadu se všech sošek také dotkl relikviář s ostatky sv. Jana.

P. Jiří Špiřík zehná sošky; Foto: Pavel Motežník

Soška sv. Jana Nepomuckého, kterou vytvořil sochař Václav Česák

„Měl jsem příležitost posvětit tři moderní sošky sv. Jana Nepomuckého, které budou předány svatojánským americkým farnostem. Město Nepomuk se může pyšnit výsadou, že jeho název je součástí jména tohoto významného světce a Nepomuckého rodáka. Poutní kostel zbudovaný v 17. století na místě jeho rodného domu se tak pro tisíce farností po Evropě i v celém světě stává „zřídlem“, ke kterému mohou vzhlížet a kam mohou putovat a nalézat inspiraci pro duchovní obnovu,“ říká P. Špiřík.

Do Chicaga poletí s nepomuckými zástupci také režisér Otakár Schmidt s režisérkou Janou Studničkovou a natočí tam pro pořad Cesty víry dokument nazvaný České stopy v Chicagu, který částečně zachytí i nepomucké aktivity a bude odvysílán v prvních měsících roku 2021.

Výrobu sošek i náklady na turné finančně a organizačně podpořily americké i krajanské organizace a mecenáši. Letenky si všichni účastníci financují z vlastních zdrojů. Další informace a postupně aktualizované termíny najdete na webu www.svatynepomuk.cz.

Petr Samec

Sv. Jan Nepomucký

Je ochráncem zpovědního tajemství, patronem mostů a vod, kněží, zpovědníků, mlynářů, vorařů, ledařů a poutníků, ochráncem proti povodním a proti pomluvám, zemským patronem Čech a Bavorska, patronem Habsburského domu i španělského loďstva. Jeho atributy jsou kanovnické roucho, pět hvězd kolem hlavy, kříž, palma, kotva, kniha či prst na ústech.

Svatý Jan Nepomucký nebo též Jan z Pomuku se narodil kolem roku 1340 v Nepomuku (tehdejším Pomuku) jako syn místního rychtáře, a to patrně v místech, kde dnes stojí barokní kostel sv. Jana Nepomuckého. Roku 1389 byl Jan Nepomucký jmenován generálním vikářem a ocitl se přímo v centru mocenského boje mezi církví a králem; v jedné z mnoha rozepří mezi Václavem IV. a arcibiskupem Janem z Jenštejna skončil Jan z Pomuku a tři další Jenštejnovi úředníci na mučidlech. Jan utrpení nepřežil. Jeho mrtvé tělo shodili z Karlova mostu do Vltavy (20. 3. 1393 po 9. hodině večerní). Tělo vyplavené na břeh se stalo předmětem uctívání, arcibiskup prohlásil Jana z Pomuku mučedníkem.

Bronzová busta sv. Jana Nepomuckého vytvořená v roce 2019; Foto: Moravské zemské muzeum, Filip Fojtík

Před rokem 1416 bylo Janovo tělo pohřbeno v katedrále sv. Víta. Roku 1719 byl komisionálně otevřen Janův hrob; v lebce byl nalezen organický zbytek hmoty, který byl považován za zázračně uchovaný jazyk. Již v roce 1721 byl Jan Nepomucký blahorečen a 1729 svatořečen. Tento světec je symbolem celé epochy našich dějin a jeho sochy jsou nesmazatelnou součástí české krajiny. Mnohdy je označován za nejznámějšího Čecha. Stovky jemu zasvěcených kostelů a kaplí a tisíce jeho soch nacházíme nejen ve střední Evropě, ale i v Itálii, Španělsku, Portugalsku a také v zámoří – v Severní a Jižní Americe, Africe či Asii. Přímo v New Yorku se nacházejí hned čtyři kostely zasvěcené sv. Janu Nepomuckému. V Evropě se nachází přes 30 tisíc jeho zpodobení, ve světě je jich pak zhruba 66 tisíc.

V roce 2019 vznikla na základě údajů z lebky skutečná podoba sv. Jana Nepomuckého ve formě bronzové busty, která je vystavena v městě Nepomuk. Bustu vytvořili Eva Vaníčková a Ondřej Bílek – pracovníci Centra kulturní antropologie při Moravském zemském muzeu v Brně.

Zdroj: www.svatynepomuk.cz
(redakčně upraveno)